نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره ششم، زمستان ۱۴۰۱، شماره چهارم، صفحه ۷۲۹

معرفی کتاب

الگوی سلامت اجتماعی

سلامت اجتماعی یکی از ابعاد چهارگانه سلامت است. در جلسات گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی مشخص شد یکی از خلأهای گروه، فقدان مبنای نظریِ اسلامی در حوزه سلامت اجتماعی برای رصد و برنامه‌ریزی است. ازاین‌رو به پیشنهاد گروه، پروژه سلامت اجتماعی در منابع اسلامی به آقای دکتر عباس پسندیده واگذار شد.

این کتاب حاصل پژوهشی با عنوان «*مفاهیم سلامت اجتماعی در سطح بین فردی بر اساس منابع اسلام*» می‌باشد که پژوهشگر در این پروژه از سطح شناسایی و تحلیل مفاهیم فراتر رفته و به سطح الگوپردازی ورود کرده است. هم‌چنین، وی با دقت نظر نتایج پژوهش را بسط داده و این مجموعه را فراهم آورده است. این کتاب حاصل همکاری پژوهشی فرهنگستان علوم پزشکی و پژوهشگاه قرآن و حدیث است.

در این پژوهش از روش ترکیبی استفاده شده؛ در بررسی منابع دینی از روش توصیفی ـ تحلیلی در دین‌پژوهی با سطوح سه‌گانه تحلیل از ساده به عمیق، و در گام بعد برای اعتبار یافته‌ها، از روش میزگرد خبرگان (Expert Panel) استفاده شده است.

نتایج این پژوهش نشان داد که:

در منابع اسلامی، دست‌کم بیست و چهار **مفهوم اصلی سلامت اجتماعی** وجود دارد؛

این بیست و چهار مفهوم، در یازده «**مؤلفه سلامت اجتماعی**» تحلیل شدند؛

از این یازده مؤلفه، پنج «**بُعد سلامت اجتماعی**» حاصل شد که عبارتند از: بعد عاطفی، هیجانی، شخصیتی، نیازمندی و بعد امنیتی ارتباط؛

از زاویه‌ای دیگر، مؤلفه‌های یازده‌گانه در دو عنوان «ایمنی اجتماعی» و «خیر اجتماعی» رتبه‌بندی شدند. خیر اجتماعی نیز به دو رتبه » خیر متوازن» و «خیر متعالی» تقسیم شد که در مجموع، **مراتب سه‌گانه سلامت اجتماعی** را شکل داد.

این یافته‌ها می‌توانند در رصد سلامت اجتماعی و برنامه‌ریزی برای ارتقا آن مورد استفاده قرار گیرند.

ضمن توافق صورت گرفته بین پژوهشگاه قرآن و حدیث و فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، تألیف کتاب براساس نتایج حاصل از این طرح، در دستور کار قرار گرفت و با تلاش وافر مؤلفان و بخصوص جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای دکتر پسندیده عضو هیئت علمی پژوهشگاه و عضو وابسته فرهنگستان علوم پزشکی، این کار در مدت شش ماه به نتیجه رسید.

با توجه به بررسی‌های کمیته علمی جشنواره سالیانه علمی فرهنگستان علوم پزشکی، جایزه مقاله برتر فارسی این جشنواره در سال ۱۴۰۱ به جناب آقای دکتر پسندیده برای چاپ مقاله «*مفاهیم سلامت اجتماعی در سطح بین فردی براساس منابع اسلامی*» در مجله فرهنگ و ارتقای سلامت تعلق گرفت و همزمان با برگزاری جشنواره، از کتاب الگوی اسلامی سلامت اجتماعی رونمایی گردید.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-09-15]